

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

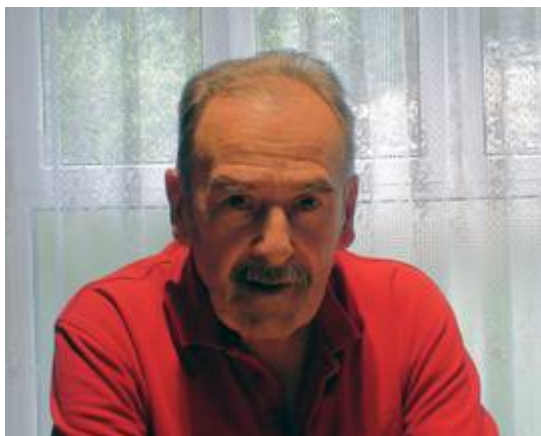
Secundino Arrizabalaga Murua

*Legazpi,
Gipuzkoa
(1930-2011)*

Aurkibidea

Biografia

Aiztonabehekoa baserrian jaioa 1930ean. Aita mutiloarra zuen, eta ama Legazpikoa; 7 anai-arreba ziren sendian. Lehenengo, herriko eskolan ibili zen Legazpin; eta gerora, Patrizio Etxeberriak egin zuen fraide-eskolan ibili zen 2 urtez. 14 urte zituela hasi zen lanean Patriziorenean, eta hango lantegiko kontuez hitz egin zuen. Ameriketara (Venezuelan) bizi izan zen lau urtez; lantegitik joan zen han lantegi berri bat montatzeko, baina gero Patrizio Etxeberriaren beste lantegi baten jardun zuen lanean. Gerra ondorenean gose handia pasatako familia da Secundinorena.

Zintak

LGA-044

- **Proiektua:** Legazpiko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Otegi, Aitziber
- **Data:** 2010-07-12
- **Iraupena:** 82 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Gaston Balerdi, Izaskun

Pasarteak

1. Aita Patrizioren txoferra

- **Erref:** LGA-044/005
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:04:34. **Bukatu:** 00:05:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Aitak Patricio Echeverriarentzat egiten zuen lan gidari bezala. Ordu asko egiten zituen lanean eta askotan lagun egitearren joaten ziren berarekin.

2. Urbeltz iturriak usain berezia

- **Erref:** LGA-044/006
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:05:52. **Bukatu:** 00:07:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Gaur egun Aizkorri kalea den arren, izen asko izan ditu kaleak. Erreka pasa behar izaten zuten etxera iristeko eta parean Urbeltz iturria. Ustel usaina zuelako deitzen zen horrela.

3. Atagoitiko iturriko buztina aurpegirako

- **Erref:** LGA-044/007
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:07:43. **Bukatu:** 00:08:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

Atagoitiko iturrian azalarentzako oso ona zen buztina zegoen eta emakume asko joaten zen hara.

4. Errekan bainua eta amuarrainak

- **Erref:** LGA-044/008
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:08:32. **Bukatu:** 00:09:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Erreka etxe ondoan zuten. Zubirik ez eta lau harri erabiltzen zituzten pasatzeko. Ura iturritik hartzen zuten eta garbitzera erreka joaten ziren etxean urik ez zegoelako. Amuarrainak ere harrapatzen zituzten eskuekin.

5. Karramarroak harrapatzen

- **Erref:** LGA-044/011
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:12:33. **Bukatu:** 00:13:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

<p>Basozaina atzetik izaten zuten amuarrainak eta karramarroak errekan harrapatzeagatik. Arrantza-tresnarik eta baimenik gabe aritzen ziren. Karramarro egosiak jaki itzela zen garai hartan.</p>

6. Gerraosteko gosea

- **Erref:** LGA-044/015
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:18:26. **Bukatu:** 00:21:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gosea pasatakoa da. Gerraosteko errazionamendua zela eta zegoenetik jan behar zuten eta, erosterik ez zegoenean, lapurretan ere aritzen ziren. Perretxikoak ere jasotzen zituzten goseari aurre egiteko.

7. Bala-zorroetako brontzea traperoari

- **Erref:** LGA-044/016
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:21:34. **Bukatu:** 00:25:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Legazpira falangistak sartu ziren eguna gogoan du. Osabak hamazazpi urterekin ihes egin nahi izan zuen baina Bilbon hil zuten. Soldaduekin berriketan aritzea joaten ziren bala-zorroak ematen zizkietelako. Bala-zorroetako brontzea traperoari saltzen zioten gero.

8. Soldaduak Legazpiko kaleetan

- **Erref:** LGA-044/017
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 00:25:34. **Bukatu:** 00:28:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>Jende askok egin zuen ihes Legazpitik, bi osaba tartean. Urtebete inguru egon ziren soldaduak Legazpin; hala ere, ez zuten tiro bakar bat bota kalean.</p>

9. Estraperloko jakiak erosteko dirurik ez

- **Erref:** LGA-044/021
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:31:01. **Bukatu:** 00:33:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Dendetan erosi zitezkeen estraperloan ekarritako gauza onak baina haiek erosteko dirurik ez zuten. Ogia bazegoen baina txarra eta gogorra. Gose handia pasatakoa da.

10. 14 urterekin lanera

- **Erref:** LGA-044/023
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:34:20. **Bukatu:** 00:36:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Lanean 14 urterekin hasi zen. Han egiten ziren lanak deskribatzen ditu. Langile helduek gaiztakeriak egiten zizkieten mutiko gazteei. Bederatzi orduz egiten zuten lan egunean larunbat arratsaldea jai edukitzeko, "s´bado lngl´s" esaten zitzaion horri.

11. Langileentzako eskola

- **Erref:** LGA-044/024
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:36:21. **Bukatu:** 00:37:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Bederatzi hilabete lanean egin ondoren Patriziok langileentzako antolatutako eskolan hasi zen: marrazketa, matematika eta horrelakoak ikasten zituzten.

12. Lantegiko martxa

- **Erref:** LGA-044/027
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:39:06. **Bukatu:** 00:41:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Urola Goierriko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

Lan baldintzak gogorrak ziren baina lankideen artean zeuden kontakatiluak ziren okerrenak. Altzairua erabiltzen zuten piezak ekoizteko eta hauen lan prozesua azaltzen du. Espainia osoan saltzen zituzten handik ateratako piezak eta kalitate onagatik ziren ezagunak.

13. Palak, pikatxoiak eta segak egiteko prozesua

- **Erref:** LGA-044/029
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:42:50. **Bukatu:** 00:46:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

Makinak zaharrak ziren baina langileen lanari esker produktua ona ateratzen zen. Pala eta pikatxoien lan prozesua nolakoa zen azaltzen du. Segak egitea zailagoa zen, nola egiten den ere azaltzen du.

14. Segak egiteko trebetasuna behar

- **Erref:** LGA-044/034
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:52:59. **Bukatu:** 00:54:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

Segak egiteko prozesuaren zailtasunaz ari da. Eskuz egiten zen lana eta trebetasun handia eskatzen zuen. Eserita egin zitekeen lan bakarretakoa zen hura

15. Fabrikako sail desberdinak

- **Erref:** LGA-044/037
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:56:04. **Bukatu:** 00:57:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Urola Goierriko lantegiak

Laburpena:

Fabrian zeuden sail desberdinak izendatzen ditu. Hasiera batean beheko atezaindegitik behera ez zegoen ezer. Aurrerago sail berriak egin dira bertan eta garaikoetan baino baldintza hobek izan dituzte bertan aritu diren langileek.

16. Arratsaldero txikiteoan

- **Erref:** LGA-044/040
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:58:59. **Bukatu:** 01:00:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Serietan lanetik irten eta egunero aritzen zen txikiteoan gaueko hamarrak ingurura bitartean. Legazpin zeuden tabernak izendatzen ditu. Fabrian ez zegoen edateko ohiturarik laminazioa eta fundizioa bezalako sailetan izan ezik.

17. Fabrika berria Ameriketean

- **Erref:** LGA-044/045
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 01:05:20. **Bukatu:** 01:08:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Lana diasporan » Bestelako lanak diasporan
- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Euskal Herriarekin harremana

Laburpena:

<p>Patrizio Etxeberriaren lantegitik Venezuelara bidali zuten fabrika berria abiaraztera, baina ez omen zen oso ondo joan. Hala ere, lau urtez egon zen Venezuelen lanean, Etxeberriaren beste lantegi batean. Diru asko irabazi zuen. Urtean behin etortzen zen etxera, Gabonetan.</p>

18. Ameriketako materiala eskasa

- **Erref:** LGA-044/049
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 01:10:20. **Bukatu:** 01:11:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Lana diasporan » Bestelako lanak diasporan

Laburpena:

<p>Ameriketean produktu berdinak ekoizten zituzten, baina materiala txarragoa zen. Langileak ere alferragoak ziren han. Bizimodu ona izan zuen han, baina segurtasunik ez zegoen batera.</p>

19. Soldata bikoitza Venezuelen

- **Erref:** LGA-044/058
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 01:19:20. **Bukatu:** 01:20:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Venezuelan Legazpin irabazten zuenaren bikoitza irabazten zuen, hala ere beldurra pasa zuen askotan segurtasun faltagatik.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-23

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com